

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het bij de toets behorende correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden met inachtneming van het correctievoorschrift toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 53 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Weer en klimaat

---

1 B

2 D

3 maximumscore 2

1 = lagedrukgebied

2 = zuidwestenwind

3 = weinig

4 = weinig

indien vier antwoorden juist 2

indien drie of twee antwoorden juist 1

indien minder dan twee antwoorden juist 0

4 C

Vraag	Antwoord	Scores
5	E	
6	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een juiste maatregel zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – water distribueren – wateropslagplaatsen aanleggen / spaarbekkens aanleggen / stuwdammen aanleggen – het gebruik van grijs water verplichten / stimuleren / subsidiëren – hergebruik van water verplichten / stimuleren / subsidiëren 	
7	<p>maximumscore 1</p> <p>afbeelding 1</p> <p>Uit het argument moet blijken dat Nederland te weinig reliëf heeft om stuwmeren en stuwdammen aan te leggen.</p> <p><i>Opmerking</i></p> <p><i>Scorepunt alleen toekennen bij keuze van juiste afbeelding met een juist argument.</i></p>	
8	<p>maximumscore 1</p> <p>1 = hogedrukgebied</p> <p>2 = lagedrukgebied</p> <p>3 = hogedrukgebied</p> <p>4 = lagedrukgebied</p> <p><i>Opmerking</i></p> <p><i>Scorepunt alleen toekennen als alle antwoorden juist zijn.</i></p>	
9	<p>maximumscore 1</p> <p>De draaiing van de aarde veroorzaakt de afwijking van de windrichting.</p>	
10	<p>maximumscore 2</p> <p>1 = zachte</p> <p>2 = aanlandige</p> <p>3 = koude</p> <p>4 = noorden</p> <p>5 = vriezen</p> <p>6 = landwind</p> <p>7 = bewolkte</p> <p>indien zeven antwoorden juist</p> <p>indien zes of vijf antwoorden juist</p> <p>indien minder dan vijf antwoorden juist</p>	<p>2</p> <p>1</p> <p>0</p>

Vraag	Antwoord	Scores
11	C	
12	D	
13	A	
14	D	
15	maximumscore 2 1 = wel 2 = wel 3 = niet 4 = wel 5 = wel	
	indien vijf antwoorden juist	2
	indien vier of drie antwoorden juist	1
	indien minder dan drie antwoorden juist	0

Water

16	C	
17	D	
18	B	
19	maximumscore 2 1 = gemengde rivier 2 = debiet 3 = groter dan	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
20	maximumscore 2 Ahmed = onjuist Carlos = juist Evelien = juist	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0

Vraag	Antwoord	Scores
21	C	
22	C	
23	maximumscore 1 Voorbeelden van een juist antwoord zijn: – natuurgebied – recreatiegebied	
24	maximumscore 1 De neerslag in Beijing valt vooral in de zomermaanden. / De neerslag in Beijing is onregelmatiger dan in Utrecht.	
25	maximumscore 2 Aron = juist Bernie = juist Gijs = juist	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
26	B	
27	maximumscore 2 Voorbeelden van menselijke oorzaken zijn (twee van de volgende): – de toenemende irrigatie – de bevolkingstoename – (een toenemend drinkwaterverbruik door) de stijging van de welvaart	
	per juist antwoord	1
28	maximumscore 1 Voorbeelden van een juiste reden zijn: – Bij een pijpleiding vindt er geen verdamping plaats / bij een kanaal vindt veel verdamping plaats. – Met een pijpleiding is het hoogteverschil gemakkelijker te overbruggen dan bij een kanaal.	
29	maximumscore 1 Het water uit de Rode Zee is zout / het betreft hier zeewater.	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Bevolking en ruimte

---

30 C

31 **maximumscore 1**

de stijging van het percentage 65-plussers / vergrijzing

32 **maximumscore 1**

Sanne = onjuist

Judith = juist

Opmerking

Scorepunt alleen toekennen als beide antwoorden juist zijn.

33 **maximumscore 2**

- Voorbeelden van juiste maatregelen voor het bevorderen van natuurlijke bevolkingsgroei zijn: 1
  - uitbreiding van voorzieningen en faciliteiten ten behoeve van de verzorging en opvoeding van kinderen of concrete voorbeelden hiervan;
  - een aanzienlijke tegemoetkoming in de kosten van kinderen / hoge kinderbijslag of soortgelijke concrete voorbeelden;
  - de vergoeding voor anticonceptiemiddelen stoppen.

- Voorbeelden van juiste maatregelen voor het bevorderen van **sociale** bevolkingsgroei zijn: 1
  - immigratiebevorderende maatregelen nemen, zoals minder strenge toelatingseisen en vestigingssubsidies;
  - scholingsprogramma's, huisvesting, werkgelegenheidsprojecten en integratieprogramma's aanbieden aan immigranten.

34 **maximumscore 2**

Voorbeelden van juiste aantrekkingsfactoren zijn (twee van de volgende):

- aanwezigheid van een snelwegennet / uitbreiding van het snelwegennet
- aanwezigheid van luchthavens
- nabijheid van Berlijn waar veel hoofdkantoren zitten
- nabijheid van een buitenlandse afzetmarkt (grensregio)

per juist antwoord 1

Vraag	Antwoord	Scores
35	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van juiste redenen zijn (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – werkgelegenheid bevorderen – leegloop van het gebied remmen/bevolking vasthouden / migratie beroepsbevolking tegengaan – De regio Chemnitz is een grensregio en daar loopt de economische ontwikkeling soms wat achter. 	
	per juist antwoord	1
36	B	
37	<p>maximumscore 2</p> <p>Teun = juist Lieke = onjuist Anouk = juist</p>	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
38	D	
39	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een juist voordeel zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Migranten kunnen zich dan permanent vestigen in de stad; – Er worden meer plattelanders toegelaten tot de stad; – Plattelanders kunnen aan legale huisvesting komen in de stad; – Plattelanders mogen gebruikmaken van de stedelijke voorzieningen zoals gezondheidszorg en onderwijs. 	
40	A	
41	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een juiste oorzaak zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dit komt door het eenkindbeleid. / Er zijn minder jongeren. – Jongeren studeren langer. 	
42	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een juiste menselijke oorzaak zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uitstoot door fabrieken – uitstoot door elektriciteitscentrales – uitstoot door huishoudens (verwarming) 	

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf.
Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 26 juni.

6 Bronvermeldingen

---

bron 1	afbeelding 1: www.klimadiagramme.de afbeelding 2: vrij naar: De Bosatlas van het klimaat afbeelding 3: vrij naar: www.buienradar.nl afbeelding 4: vrij naar: www.knmi.nl
bron 2	wikikids.nl
bron 3	vrij naar: www.knmi.nl
bron 4	eigen archief, Cito/CvTE
bron 5	vrij naar: weerindelft.nl
bron 6	vrij naar: De Grote Bosatlas, 54e editie
bron 7	vrij naar: www.kennislink.nl
bron 8	afbeelding 1: vrij naar: www.leslink.nl afbeelding 2: eigen archief, Cito/CvTE afbeelding 3: www.regiofm.info afbeelding 4: eigen archief, Cito/CvTE
bron 9	vrij naar: www.answersingenesis.org
bron 10	vrij naar: www.weeronline.nl
bron 11	eigen archief, Cito/CvTE
bron 12	vrij naar: De Grote Bosatlas, 54e editie
bron 13	vrij naar: www.kmi.nl
bron 14	Saint Louis: vrij naar: www.kmi.nl New Orleans: vrij naar: www.klimadiagramme.de
bron 15	vrij naar: De Grote Bosatlas, 54e editie
bron 16	eigen archief, Cito/CvTE
bron 17	vrij naar: www.cantal.nl
bron 18	vrij naar: De Bosatlas van Nederland waterland
bron 19	eigen archief, Cito/CvTE
bron 20	www.geocaching.com
bron 21	vrij naar: runtil10.tripod.com
bron 22 en 23	www.rijksoverheid.nl
bron 24	Utrecht: vrij naar: www.kmi.be Beijing: vrij naar: www.klimadiagramme.de
bron 25	vrij naar: www.klimaatwebsite.be
bron 26	vrij naar: www.standaard.be
bron 27	vrij naar: CBS
bron 28	vrij naar: www.nationaalkompas.nl
bron 29	www.destatis.de
bron 30	vrij naar: www2.klett.de

bron 31 vrij naar: www.chemnitz.de
bron 32 vrij naar: <http://www.newgeography.com>
bron 33 vrij naar: www.blogaap.nl
bron 34 vrij naar: Census Data
bron 35 vrij naar: www.france24.com